

แหล่งเรียนรู้วิถีชาวบ้าน ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลกล้วยกว้าง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดศรีสะเกษ

๑. แหล่งเรียนรู้กลุ่มเลี้ยงโคบ้านขามใหญ่ หมู่ที่ ๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

กลุ่มเลี้ยงโคบ้านขามใหญ่ หมู่ที่ ๔ ได้มีการจัดตั้งกลุ่มเมื่อมี พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นกลุ่มที่ต่อเนื่องจากการพัฒนาของกลุ่มสตรีทอผ้าไหมขามใหญ่ และด้วยได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอยะหริ่ง เพื่อการศึกษาดูงานกลุ่มเลี้ยงวัว ณ บ้านหนองกัน อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งกลุ่มนี้มีกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มที่เลี้ยงด้วยตัวเองและส่งผลให้มีรายได้ที่ดี มีกระบวนการเลี้ยงด้วยอาหารที่ผู้เลี้ยงสามารถผลิตเองได้ หลังจากกลับจากการศึกษาดูงานมา และด้วยการที่ภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูง รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย จึงเกิดแนวความคิดที่ต้องการหารายได้เพิ่มให้กับตนเองให้กับครอบครัว จึงได้มีการประชุมปรึกษารวบรวมสตรีทอผ้าไหมบ้านขามใหญ่เกี่ยวกับการสร้างอาชีพเลี้ยงวัวโดยการเอาแบบอย่างของหมู่บ้านหนองกัน มาเป็นตัวอย่าง จึงได้รวมกลุ่มโดยมีสมาชิกของกลุ่มสตรีทอผ้าไหมขามใหญ่ เริ่มต้นจำนวน ๒๕ คน โดยมีประธานกลุ่ม คือ นางเสี่ยม คำสุข ได้ดำเนินการจัดทำโครงการ เพื่อที่ขอรับการสนับสนุนแม่โคพระราชทาน จากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอยะหริ่ง แต่ด้วยสมาชิกมีน้อยทางปศุสัตว์แจ้งให้หาสมาชิกเพิ่ม จึงมีการประสานผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์รับสมัครสมาชิกเพิ่ม ได้สมาชิกทั้ง จำนวน ๖๐ คน

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับการสนับสนุนโคแม่พันธุ์ มา ๒๕ ตัว

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้สนับสนุนโคแม่พันธุ์เพิ่มอีก จำนวน ๒๗ ตัว

ซึ่งจากการดำเนินการของกลุ่มส่งผลให้สมาชิกมีจำนวนโคเพิ่มมากขึ้น จากจำนวนเดิมของตนเอง ได้ปริมาณปุ๋ยคอกเพิ่มมากขึ้น ชุมชนมีอาชีพเสริมในชุมชนมากขึ้น ชุมชนมีความสามัคคีมากขึ้น ชุมชนมีการผลิตอาหารสัตว์เพื่อการเลี้ยงดูสัตว์ของตนเอง ละมีรายได้เสริมจากการขายอาหารสัตว์ให้สมาชิกในกลุ่มและบุคคลภายนอก

ผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขปัญหา

๑. สมาชิกในครัวเรือนมีจำนวนประชากรโคมากขึ้น
๒. เกิดกลุ่มการผลิตอาหารโคขึ้นในหมู่บ้าน และมีการเกื้อกูลซึ่งกันและกันในระหว่างสมาชิก
๓. เกิดรายได้เสริมจากการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม เกิดความสามัคคีในชุมชนกลุ่ม

วิธีการดำเนินงาน

๑.การบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบคณะกรรมการ ๑๕ คน

๒. มีการตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่มในการบริหารจัดการคือ

๒.๑.การจัดการกลุ่ม ในจำนวนสมาชิก ๕๒ คนที่ได้รับโคแล้ว มีการดำเนินการออมทรัพย์ร่วมกัน เดือน ๑๐๐ บาท เป็นประจำทุกเดือน เพื่อเป็นประกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่ม ซึ่งปัจจุบันมีเงินออมทั้งหมด ๑๒๐,๐๐๐ บาท

๒.๒.การจัดการโค ในการรับโคจากกรมปศุสัตว์โดยผ่านอำเภอ ผ่านจังหวัดนั้น มีข้อตกลงร่วมกัน คือกรณีลูกวัวตัวแรก กำหนดให้ส่งคืนให้แก่กรมปศุสัตว์โดยผ่านอำเภอ ลูกวัวตัวที่สอง กำหนดให้ส่งคืนเข้ากลุ่มเพื่อดำเนินการแจกให้สมาชิกรายที่ยังไม่ได้รับโคจากกลุ่มต่อไป ลูกวัวตัวที่สามและแม่พันธุ์เป็นของสมาชิกผู้เลี้ยง โดยมีสัญญาบังคับภายใน ๕ ปี ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลง

๒.๓.การจัดการอาหาร สาเหตุที่มีการผลิตอาหารโคเพื่อต้องการสร้างอาหารเสริมให้แก่โคที่เลี้ยงรวมถึงสัตว์ทุกประเภทสามารถนำอาหารดังกล่าวมาใช้ร่วมได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีการดำเนินการในด้านกิจกรรมการผลิตอาหาร คือ

๑.การหาทุน โดยเริ่มต้นจากการเก็บเงินจากสมาชิก คนละ ๑๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๕,๒๐๐ บาท เพื่อการจัดซื้อวัตถุดิบในการทำอาหารโค ซึ่งวัตถุดิบในการทำอาหาร คือ

๑.๑. กากน้ำตาลทรายแดง ๑ กิโลกรัม

๑.๒. ยีสต์ ครึ่งกิโลกรัม

๑.๓. กากน้ำตาล ๑๗ กิโลกรัม

๑.๔. เกลือ ๑ กิโลกรัม

๑.๕. กากมัน ๑ ตัน

๑.๖. น้ำเปล่า ๒๐๐ ลิตร

กระบวนการหมัก

๑.นำส่วนผสมประกอบด้วย น้ำตาลทรายแดง ยีสต์ กากน้ำตาล เกลือ น้ำเปล่า ตามสูตรที่กำหนด มาผสมให้เข้ากันแล้วทิ้งไว้ ๕- ๑๐ นาที

๒.เมื่อกระบวนการที่ ๑ ได้ ที่ตามระยะเวลาแล้วนำมาผสมกับกากมันที่เตรียมไว้แล้วผสมให้เข้ากัน ซึ่งชุมชนมีการทำงานร่วมกันและให้ค่าแรงในการทำงาน ครั้งละ ๑๐ กิโลกรัมต่อคน ซึ่งแบ่งเป็น ค่าเหยียบบผสมอาหารสัตว์ คนละ ๑๐ กิโลกรัม ค่าตัดอาหารหมักในบ่อหมัก คนละ ๑๐ กิโลกรัม และนำส่วนที่ผสมได้ลงบ่อหมัก ซึ่งอาหารหมักดังกล่าวเก็บได้ ๖ เดือน เปอร์เซ็นต์ของโปรตีนจากการหมักขึ้นอยู่กับระยะเวลา คือ ๗ วัน จะได้โปรตีน ๑๖ เปอร์เซ็นต์ , ๒๐ วัน จะได้โปรตีน ๑๘ เปอร์เซ็นต์

การตลาด

๑.มีการจำหน่ายอาหารโค ให้สมาชิก คัดกิโลกรัมละ ๑.๕๐ บาท

๒.บุคคลภายนอก จำหน่าย กิโลกรัมละ ๒ บาท

การบัญชี

๑.มีการจัดทำบัญชีอาหารสัตว์ ปัจจุบันเงินออมทั้งหมด ๔๕,๐๐๐ บาท

๒.มีคณะกรรมการดูแลในด้านการทำบัญชี

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานในอนาคต

เป็นแหล่งขยายพันธุ์โคให้ชุมชน และมีการขยายกลุ่มไปยังหมู่บ้านภายในตำบลกล้วยกว้าง และ

เครือข่ายนอกตำบล ชุมชนมีการทำบัญชีครัวเรือน มีการขยายวงเงินออมทรัพย์ของกลุ่ม จัดสวัสดิการให้สมาชิกในชุมชน และนอกชุมชน

การขยายผลการดำเนินการ

สามารถเป็นแบบอย่างให้คนหันมาทำการเกษตรแบบพอเพียง เพื่อวิถีชีวิตที่ดี เป็นที่ศึกษาดูงานให้กับบุคคลที่สนใจได้และสามารถดูกระบวนการผลิตอาหารสำหรับโคได้ สามารถขยายผลการดำเนินการออกไปสู่หมู่บ้านข้างเคียงภายในตำบลและตำบลข้างเคียงได้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

วิทยาการประจำแหล่งเรียนรู้

๑. นางเสงี่ยม คำสุข

ประธานกลุ่ม

๒. นางสาวเบญจกาญจน์ ศรีสังข์

กรรมการ

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๑. เพื่อถ่ายทอดแนวคิด ความรู้และหลักการทำงานของกลุ่ม
๒. เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ทำงาน การต่อยอดกิจกรรมของกลุ่มได้
๓. เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะสร้างเสริมประสบการณ์จริง จะได้นำไปพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของตัวเอง
๔. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการ กระบวนการทำงานของแหล่งเรียนรู้การสร้าง

ความสามัคคีในชุมชนในรูปแบบของชุมชนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้

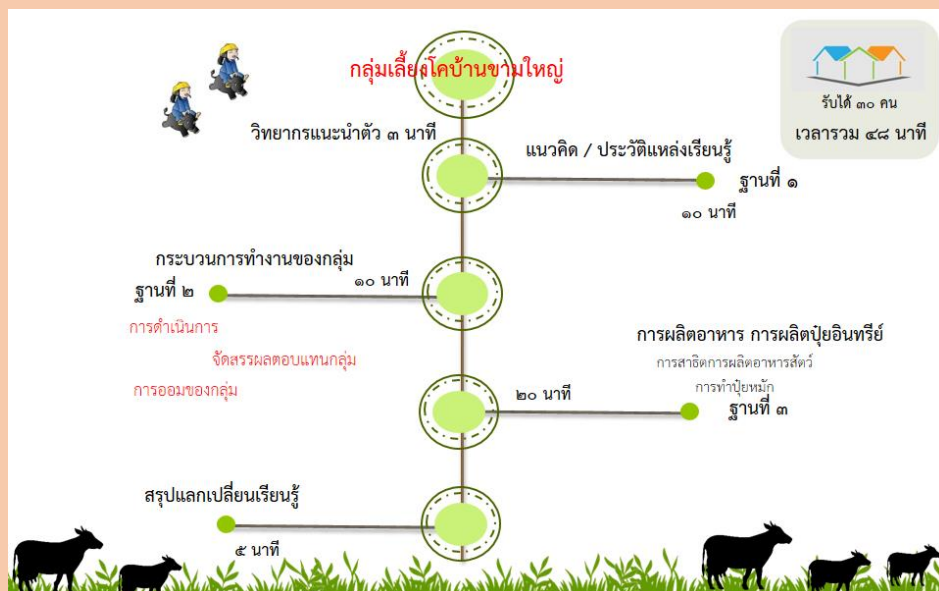
๑. กล่าวต้อนรับ แนะนำผู้นำ คณะทำงาน โดยวิทยากรประจำแหล่ง
๒. วิทยากรประจำแหล่งบรรยายความเป็นมา การบริหารจัดการการเลี้ยงโค การทำอาหารสัตว์ การทำปุ๋ย ความสำคัญของการเกิดแหล่งเรียนรู้ จุดเริ่มต้นแนวคิดการดำเนินของแหล่งเรียนรู้

๓. สาธิตการผลิตอาหารหมักยีสต์ และให้ผู้มาเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติจริง

๓. เยี่ยมชมสถานที่จริงของการเลี้ยงโค

๔. สรุปการสนทนา กับคณะผู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตอบข้อซักถาม

Flow chart ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใช้ เวลา ๔๘ นาที รับผิดชอบ ๓๐ คน

สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- แผ่นพับกระบวนการดำเนินงาน ขั้นตอน วิธีการ วัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้น ทิศทางการทำงานและการขยายผล

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๑. ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่แกนนำชุมชน
๒. นักวิชาการแต่ละตำบล

๓.ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการทำอาชีพเสริม

๒. งานหัตถกรรม

กลุ่มทอผ้าเก็บย้อมมะเกลือบ้านไฮใหญ่ ปี ๒๕๓๘ อำเภอห้วยทับทันให้จัดตั้งกลุ่มสตรีขึ้นในหมู่บ้านด้วยมีความสามารถด้านการทอผ้าเลยได้ใช้กลุ่มสตรีของหมู่บ้านเป็นแรงขับเคลื่อนกลุ่มทอผ้า

และมีการลงหุ้นคนละ ๗๐ บาท มีสมาชิกอยู่ ๓๐ คน โดยมีทางอำเภอช่วยสนับสนุนช่วยเหลือหาช่องทางในการผลิตมาให้ และคาดว่าจะกำลังสำคัญต่อไปทั้งการอนุรักษ์และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

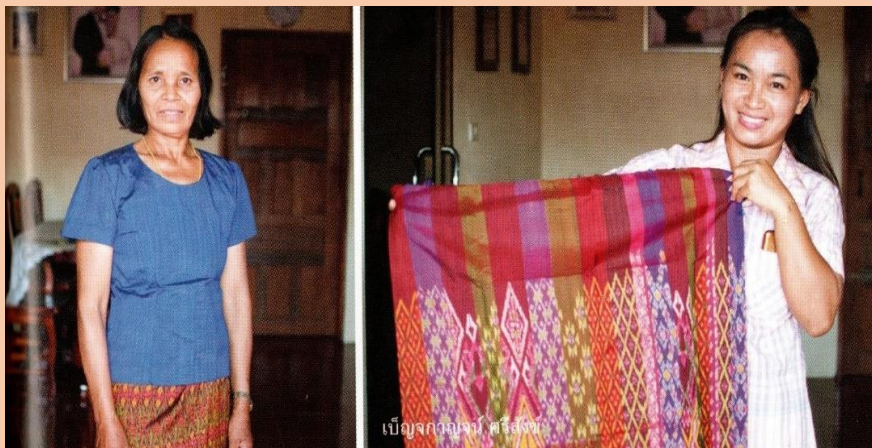

กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านขามใหญ่ มีตั้งแต่กระบวนการเลี้ยงหนอนไหม ไปจนถึงการผลิตเส้น และทอเป็นผืน มีสมาชิกอยู่ในกลุ่มด้วยกัน ๕๐ คน ลงหุ้นกันคนละ ๑๐๐ บาท มีการดำเนินการลักษณะรวมกันขาย ส่วนการทอได้แยกกันไปทำที่บ้าน

“กลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านขามใหญ่” เป็นหนึ่งในชุมชนที่เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยเหล่านี้ จึงได้พยายามก่อตั้งกลุ่มขึ้นมาสานต่องานทอผ้า ผลิตชิ้นงานเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน แต่ด้วยการที่ไม่มีความรู้ในการบริหารจัดการ การบริหารกลุ่ม และการหาตลาดกระจายสินค้าทำให้งานออกมาอย่างไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร ทางกลุ่มจึงประสบปัญหามากมายและล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด กระทั่ง คุณเสงี่ยม คำสุข ประธานกลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านขามใหญ่ ได้ริเริ่มพยายามหาแนวทางพัฒนากลุ่มวิธีใหม่ๆ ด้วยการเข้าร่วมโครงการการพัฒนาศักยภาพ OTOP กับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในด้านการบริหาร

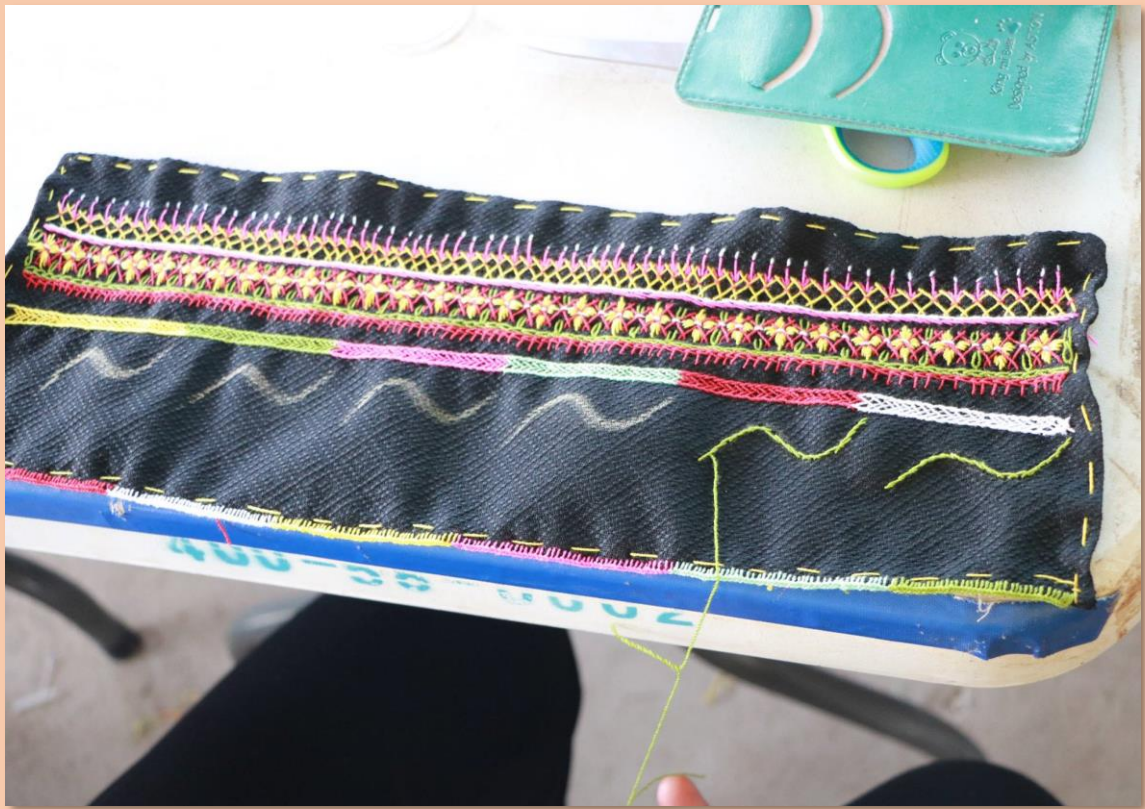
จัดการ (CIMED) เพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ชุมชน ที่จากเดิมทำงานไม่เป็นระบบ หวังเพียงมีงานทำอยู่กับบ้าน พอมีรายได้บ้างก็เพียงพอแล้ว โดยไม่รู้ว่สิ่งที่ทำนั้นคุ้มทุนหรือไม่ ทั้งด้านต้นทุนด้านแรงงาน ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าน้ำ ค่าไฟจนสุดท้ายแล้วรายได้ที่ได้รับนั้นไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ส่งผลให้สมาชิกต้องแยกย้าย บ้างต้องออกไปอยู่ตามโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่ๆ บ้างก็ต้องดิ้นรนหาเงินจากแหล่งเงินกู้จนกระบบก่อให้เกิดเป็นหนี้สินตามมา แต่เมื่อทางกลุ่มได้เรียนรู้ระบบรู้หลักการบริหารจัดการด้านบัญชีและการเงิน ประกอบกับได้แรงสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องของการกระจายสินค้า และหาช่องทางตลาดใหม่ๆ เข้าสู่ชุมชน

ณ วันนี้ กลุ่มสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชนได้อย่างยั่งยืน มีการพัฒนารูปแบบสินค้าใหม่ๆ สินค้ามีคุณภาพมาตรฐานเป็น OTOP ๓ ดาว มีแหล่งกระจายสินค้าที่แน่นอนจากศูนย์ OTOP จังหวัดศรีสะเกษ มีมอเตอร์จากบริษัทห้างร้านที่ต้องการของที่ระลึก รวมถึงเป็นรู้จักในระบบสายงานฝีมือมากขึ้น ส่งผลให้นอกจากรายได้จากการทอผ้า และผลิตสินค้ากระเป๋ได้แล้ว ทางกลุ่มยังมีงานรับเหมาด้านเย็บผ้าโหลเข้ามาสู่ชุมชนด้วย และมีการกระจายงานตามความถนัดของสมาชิก เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของสมาชิกหมู่บ้าน โดยพวกเขาไม่ต้องทิ้งครอบครัวเพื่อไปหางานทำ ช่วยให้สภาพชุมชนอบอุ่นมากขึ้นตามมด้วย

๓. แหล่งเรียนรู้ กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ บ้านขามใหญ่

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ บ้านขามใหญ่ ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๕๗ สมาชิกเริ่มแรก ๕๒ คน ด้วยสาเหตุที่ชุมชนมีทุนเลี้ยงโคเป็นจำนวนมากในชุมชน และภาวะการณลงทุนภาคการเกษตรที่สูงเกิดภาวะหนี้สินภาคการเกษตรเยอะ จึงมีการนำปุ๋ยมูลสัตว์มาใช้ในการเกษตร แต่ประสบปัญหาคือการใส่ปุ๋ยมูลสัตว์โดยตรงไม่ผ่านการหมักนั้นเมื่อดินที่ใส่ปุ๋ยในแปลงก็จะเจริญงอกงามในแปลงเกษตร เกษตรอำเภอก็ได้แนะนำให้ทำปุ๋ยหมักก่อนเพื่อให้เมื่อดินที่ใส่ปุ๋ยในแปลงต่างๆ ดินไม่เจริญเติบโตในแปลงเกษตรได้ จึงได้มีจัดตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในปี ๒๕๕๗ สมาชิกเริ่มแรก ๕๒ คน มีการระดมทุนเป็นมูลโค คนละ ๕ กระสอบ ๆ ละ ๒๐ กิโลกรัม ได้มูลวัวได้มูลวัว ๒๖๐ กระสอบ คิดเป็น ๕,๒๐๐ กิโลกรัม ขายได้ ๖,๐๐๐ บาทจากการประมวลของชุมชน

ปี พ.ศ.๒๕๕๘ กลุ่มได้ได้รับการสนับสนุนความรู้จากเกษตรอำเภอย้ายทับทันในเรื่องของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สมาชิกกลุ่มได้ประชุมคณะกรรมการเพื่อที่จะทำโครงการของบสนับสนุนประมาณจากเกษตรอำเภอย้ายทับทัน

ปี พ.ศ.๒๕๕๙ ได้รับงบประมาณ จากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี๕๘/๕๙ ประเภทโครงการ การปรับปรุงส่งเสริมศักยภาพการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต งบ ๗๙๗,๖๐๐ บาท โดยแบ่งเป็น ค่าแรง ๓๐๐,๐๐ บาท แบ่งเป็นค่าวัสดุ ๔๙๗,๖๐๐ บาท กลุ่มมีการดำเนินการโดยคณะกรรมการ จำนวน ๑๕ คน ที่ปรึกษา ๔ คน ปัจจุบันกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ มีเงินออม ๑๒๐,๐๐๐ บาท มีการดำเนินการใน ๒ รูปแบบ คือ อัดเม็ดและไม่อัดเม็ด

ผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขปัญหา

ชาวบ้านขามใหญ่ จำนวน ๙๖ หลังคาเรือน มีรายได้จากการรับจ้างผลิตปุ๋ย สมาชิกและบุคคลภายนอกได้ปุ๋ยในราคาถูกมีปุ๋ยไว้ใช้ในครัวเรือนประหยัดต้นทุนในการทำนา สมาชิกมีรายได้จากการจากการขายมูลโคและกลุ่มมีทุนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่ม

วิธีการดำเนินงาน

๑.ประชุมสมาชิกของกลุ่มมีการประชุมทุกเดือน

๒.ตั้งกฎกติการ่วมกันภายในกลุ่ม ข้อบังคับของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ บ้านขามใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลกล้วยกว้าง อำเภอย้ายทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ พุทธศักราช ๒๕๕๗

๓.สมาชิกกลุ่มที่สมัครใจเข้าเป็นสมาชิกโดยครัวเรือนหนึ่งจะเข้ามาเป็นสมาชิกกี่คนก็ได้ กำหนดอายุตั้งแต่ ๒๐ ปี แต่ไม่เกิน ๗๕ ปี

๔.คณะกรรมการกลุ่มกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ คนที่เป็นกรรมการได้จะต้องเป็นสมาชิกเท่านั้น วาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี

๕. มีการประชุม ๒ แบบ ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี และประชุมใหญ่วิสามัญ

๖. การดำเนินการของกลุ่ม

๖.๑ เงินผลกำไรที่เกิดขึ้นคณะกรรมการสามารถนำไปใช้ในสาธารณะประโยชน์ได้โดยมีมติของคณะกรรมการและสมาชิกเห็นสมควร

๖.๒.การจัดการ วัตถุดิบรับซื้อมูลวัวจากสมาชิกและชาวบ้านในหมู่บ้าน ส่วนเปลือกมัน โดราไมค์ หินฟอสเฟส ปุ๋ยยูเรีย กากน้ำตาล อีเอ็ม ซื้อจากร้านค้าทั่วไป โดยมีสูตรการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ดังนี้

-มูลสัตว์ จำนวน ๑ ตัน

-โดราไมล์ จำนวน ๑๐ กิโลกรัม

- กากเปลือกมัน จำนวน ๒๐๐ กิโลกรัม
- ยูเรีย จำนวน ๒ กิโลกรัม
- กากน้ำตาล ๕๐ กิโลกรัม
- EM จำนวนครึ่งลิตร
- น้ำเปล่า ๖๐๐ ลิตร

๖.๓.การจัดแรงงาน จากสมาชิกทุกคนครัวเรือนภายในหมู่บ้าน ไม่จำกัดบ้านละกี่คนก็ได้ โดยจ่ายค่าแรงงานคนละ ๓๐๐ บาทต่อวัน

๖.๔. การตลาด การจำหน่าย ปุ๋ยหมักแบบไม่ปนเม็ด กระสอบละ ๑๐๐ บาท ราคาเดียวกันทั้งสมาชิกและบุคคลทั่วไปแบบปนเม็ด จำหน่ายให้สมาชิกกระสอบละ ๑๖๐ บาทบุคคลภายนอก กระสอบละ ๒๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานในอนาคต

เกิดธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ กองทุนสวัสดิการปุ๋ยอินทรีย์ ตำบลกล้วยกว้างกลายเป็นชุมชนเกษตรอินทรีย์ เกิดตลาดปลอดสารเคมี ชุมชนลดภาระค่าใช้จ่ายจากการซื้อปุ๋ยเคมี ลดต้นทุนการผลิต ชุมชนมีความสามัคคี มีเงินหมุนเวียนในกลุ่ม ลดอัตราสารเคมีตกค้างในร่างกาย

การขยายผลการดำเนินการ

ขยายเครือข่ายการทำงานเกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุมทั้งชุมชนบ้านขามใหญ่ และขยายสู่ชุมชนข้างเคียงตลอดจนทั้งตำบลกล้วยกว้าง สร้างสวัสดิการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านขามใหญ่เพื่อการสร้างอาชีพเสริมอื่น ๆ ในชุมชน

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

๑.นางเสงี่ยม คำสุข	ประธาน
๒.นางเบญจกาจญ์ ศรีสังข์	กรรมการ
๓.นายชม ศรีสังข์	ที่ปรึกษา

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

- ๑.เพื่อลดต้นทุนในการทำนา จากการใช้ปุ๋ยเคมีมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
- ๒.เพื่อส่งเสริมการผลิต ที่ปลอดภัยจากสารพิษ
- ๓.เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

- ๑.วิทยากรแนะนำตัวเล่าประวัติความเป็นมาของกลุ่ม
- ๒.การบริหารจัดการกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
 - วัตถุประสงค์
 - เงินทุน
 - แรงงาน
 - การตลาด
 - การบัญชี
- ๓.เทคนิคการผลิตปุ๋ย
- ๔.สรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Flow chart ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใช้ เวลา ๖๐ นาทีรับได้ ๖๐ คน
สื่อหรือ อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๑.แผ่นพับความรู้ที่กล่าวถึง ประวัติความเป็นมาและวัตถุประสงค์ การก่อตั้ง
ของแหล่งเรียนรู้

๒.ป้ายไวนิลแสดงเส้นทางการพัฒนาของแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการที่ดี
และส่งเสริมการมีส่วนร่วม

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างฐานเรียนรู้

๑.ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ แกนนำชุมชน บุคคลที่สนใจ

๒.นักวิชาการแต่ละตำบล

๔. แหล่งเรียนรู้ ศูนย์แพทย์แผนไทย รพ.สต.กล้วยกว้าง

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๕๑ เนื่องจาก กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้นโยบายให้มีการแพทย์แผนไทย แพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกล้วยกว้าง จึงได้สนองนโยบายและจัดบริการแพทย์ทางเลือกแพทย์แผนไทย โดยให้บริการ นวด อบ ประคบ ให้ผู้รับบริการที่มีปัญหาและต้องการใช้การบำบัดทางการแพทย์แผนไทย แนวคิดการให้บริการด้านแพทย์แผนไทยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกล้วยกว้าง เกิดจากการให้บริการดูแลประชาชนในพื้นที่พบปัญหาการเจ็บป่วยของคนในชุมชนส่วนใหญ่ จะมีปัญหาทางกาย เนื่องจากประชาชนในตำบลกล้วยกว้างประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีโรคเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ มีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดข้อ ปวดหัว ตัวร้อน และวิงเวียนศีรษะ จำนวนมาก จึงมีแนวคิดที่จะแก้ปัญหาโดยใช้แพทย์ทางเลือกมาบำบัดรักษาเบื้องต้น เนื่องด้วยพื้นที่ชุมชนมีสมุนไพรที่สามารถนำมาใช้รักษาร่วมกับแพทย์แผนไทยได้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจึงได้ ส่งบุคลากร คือ นางสาวรัชณี บุญตา ไปอบรมเพื่อเรียนรู้การตรวจวินิจฉัย และให้คำปรึกษานางพัทธนันท์ สิริเตชะวิรากุล อบรมการนวดแผนไทย ๓๗๒ ชั่วโมง ที่ โรงพยาบาลขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ นายประกายสิทธิ์ ลาภูตะมะ ได้ไปอบรมตรวจวินิจฉัยโรค และให้คำปรึกษา และได้รับงบประมาณจาก สป.สช. ซื้อตู้อบสมุนไพร จำนวน ๑ ตู้เตี้ยขนาดจำนวน ๒ เตี้ย เพื่อให้บริการทุกวัน ปัจจุบัน บุคลากรที่ให้บริการด้านการแพทย์แผนไทย มีจำนวน ๒ คนดังนี้ นายประกายสิทธิ์ ลาภูตะมะ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ หน้าที่รับผิดชอบ ตรวจวินิจฉัย และให้คำปรึกษา เยี่ยมบ้าน งานชุมชน มีการฝึกอบรมวิธีการนวดให้กับชาวบ้าน และอสม. ผู้ช่วยนักการแพทย์แผนไทย ๑ คน นางพัทธนันท์ สิริเตชะวิรากุล ตำแหน่ง ข้าราชการลูกจ้างประจำ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ นวด อบ ประคบ

รพ.สต.กล้วยกว้าง เป็นหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ ถือเป็นหน่วยบริการสุขภาพใกล้บ้านใกล้ใจ เพื่อทำหน้าที่ให้บริการสุขภาพประชาชน ภายใต้ภารกิจหลัก ๕ ด้าน ดังนี้ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งการทำงานเชิงรุกในชุมชนเพื่อดูแลสุขภาพกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เช่น ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ผู้สูงอายุ หญิงหลังคลอด ตลอดจนการรวบรวมความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านของ รพ.สต.กล้วยกว้าง มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ฟื้นฟูสุขภาพ โดยมีกิจกรรมการดูแลสุขภาพ การรักษาพยาบาลด้วยการนวดแผนไทย การอบสมุนไพร การประคบสมุนไพร โดยการใช้ยาสมุนไพรในท้องถิ่น ผักพื้นบ้าน อาหารตามฤดูกาล ที่ประชาชนสามารถหาได้ทั่วไปและมีอยู่แล้วในท้องถิ่น เป็นการพึ่งพาตัวเองด้านสุขภาพ เป็นการสร้างเสริมสุขภาพมากกว่าการรักษาเมื่อเกิดโรค อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้าน นำภูมิปัญญาพื้นบ้านมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และปลอดภัย และเน้นให้ชาวบ้านมองเห็นคุณค่าของสมุนไพรควรเริ่มจากสิ่งใกล้ตัวก่อน เช่น การทำน้ำสมุนไพร การทำลูกประคบ จากสมุนไพรที่มีในพื้นที่ และส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวบ้านปลูกสมุนไพรประดับไว้ที่บ้านและจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ ให้โรงพยาบาลช่วยทับทัน

ผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไข้ปัญหา

จากการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกล้วยกว้าง มีการดำเนินการภายใต้ภารกิจหลัก ๕ ประการ และมีการพัฒนาระบบการบริการด้านสุขภาพชุมชน โดยการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนในรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งจากหมอยาสมุนไพร หมอตำแย หมอนวดพื้นบ้าน ก่อให้เกิดการปรับรูปแบบการให้บริการในการดูแลสุขภาพในเชิงบำบัด เช่น การนวดแผนโบราณ ประคบด้วยสมุนไพรพื้นบ้านคลายการเจ็บปวดกล้ามเนื้อแทนการรักษาด้วยยาเคมี การดูแลสุขภาพของสตรีหลัง

คลอดบุตรด้วยการประคบหม้อเกลือเป็นการช่วยขับน้ำคาวปลา ช่วยให้มดลูกเข้าอู่ได้เร็ว และมีการอบสมุนไพรช่วยผ่อนคลายอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ซึ่งการดูแลสุขภาพในรูปแบบดังกล่าวผู้ป่วยเสียค่าใช้จ่ายน้อยในการบำบัดรักษาหรือการฟื้นฟูสุขภาพ และสามารถต่อยอดนำความรู้ที่ได้จากการรักษาแบบดังกล่าวไปใช้ปฏิบัติดูแลตนเองและบุคคลในครัวเรือน นอกจากนี้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกล้วยกว้างมีการทำงานเชิงรุกในการดูแลสุขภาพของประชาชนในตำบลโดยการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับทีม อสม.ในตำบล ในการให้บริการดูแลสุขภาพชุมชน ทั้งป้องกันสุขภาพจากภาวะโรคต่าง ๆ เช่น ภาวะไข้เลือดออก โรคฉี่หนู มีการออก เยี่ยมเยียน ให้ความรู้ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพทั้งผู้ป่วยเองและตลอดถึงญาติของผู้ป่วยเพื่อให้ประชาชนตำบลกล้วยกว้างมีสุขภาพที่ดีโดยถ้วนกัน

วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์การแพทย์แผนไทย รพ.สต. ตำบลกล้วยกว้าง มีการจัดระบบการให้บริการการแพทย์แผนไทย จะมี ๒ รูปแบบ คือ

(๑) แพทย์แผนปัจจุบันส่งต่อผู้ป่วยมายังแพทย์แผนไทย

(๒) ผู้ป่วยเลือกมาใช้บริการการแพทย์แผนไทยด้วยตนเอง โดยผู้ป่วยที่มาใช้บริการแพทย์แผนไทยส่วนมากจะเป็นผู้ป่วยที่มีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ไข้หวัดตามฤดูกาล หวัดจากเชื้อไวรัสยังไม่มีการแพร่กระจาย วัณโรค โรคสตรี และโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคอัมพฤกษ์อัมพาต ซึ่งการส่งต่อผู้ป่วยจากแพทย์แผนปัจจุบันมายังแพทย์แผนไทยนั้นยังไม่มีกำหนดแนวทางเวชปฏิบัติ วัชชัดเจน เบื้องต้นใช้พิจารณาของคู่มือการรักษาในการส่งต่อ เช่น ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ บวม เคล็ดขัดยอก แต่ ก็มีการพูดคุยระหว่าง เจ้าหน้าที่แผนไทยและพยาบาลวิชาชีพในกรณีที่จะส่งผู้ป่วยต่อไปรักษา จะได้มีความเข้าใจตรงกันในเรื่องของการรักษา

ขั้นตอนการรับบริการการแพทย์แผนไทยของ รพ.สต.กล้วยกว้าง จะเริ่มต้นด้วย

๑.)การซักประวัติในแบบบันทึก ๒.) การตรวจร่างกาย/ตรวจคัดกรอง ๓.)การเปลี่ยนเสื้อผ้าเนื่องจากหากผู้ป่วยมีการนวดประคบอาจจะทำให้เสื้อผ้าเปื้อนได้ และเพื่อความสะดวกในการรับบริการ ๔.) รับบริการตามอาการของโรค ออบสมุนไพร นวด ประคบกรณีนวดจะไม่ให้รับกินยา ๕) ให้คำแนะนำ ดื่มน้ำสมุนไพร ๖.) ปรึกษา บางกรณีต้องนัดรักษาต่อ

ได้รับการสนับสนุนของภาคส่วนต่างๆดังนี้

๑.การสนับสนุนการเงินได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงสาธารณสุข เพื่อใช้ในการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยภายใน รพ.สต.

๒.การสนับสนุนเวชภัณฑ์ยาสมุนไพรที่ใช้ใน รพ.สต.กล้วยกว้าง งบประมาณจาก สปสช. โดยผ่านการผลิตยาจากโรงพยาบาลห้วยทับทัน และมีการปลูกสมุนไพรภายในบริเวณ รพ.สต.กล้วยกว้าง ได้แก่ กระเทียมแดง ข่า ชิง ตะไคร้ ขมิ้นชัน กระเจี๊ยบ หวานไพร ใบนาด มะกรูดและวัตถุดิบ จากชุมชนเครือข่ายหมอพื้นบ้านและจากแหล่งสมุนไพร สำนักสงฆ์พุทธอุทยานสถานธรรม ดอนแก้วห้วยวะ

๓.การสนับสนุนงบประมาณ/ครุภัณฑ์ได้รับการสนับสนุนงบประมาณงบลงทุน สปสช. ตู้อบสมุนไพร จำนวน ๑ ตู้เตียงนวด จำนวน ๒ เตียง

๔.การนิเทศติดตาม การนิเทศติดตามหลักจะมาจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

กิจกรรมที่ดำเนินงาน

การดำเนินการเรื่องการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกของ รพ.สต.กล้วยกว้าง จะให้การบริการทุกวัน สำหรับการตรวจ วินิจฉัย การนัด ออบ ประคบ และจ่ายยาสมุนไพร เป็นหลัก ซึ่งมีกิจกรรมดังนี้

๑.ปรับปรุงห้องแพทย์แผนไทย จากเดิมมีเตียง ๑ เตียง เพิ่มเป็น ๒ เตียง และมีห้องแยกจากแผนปัจจุบัน จัดซื้อตู้อบเพื่ออบสมุนไพร มีเสื้อผ้าเปลี่ยนสำหรับผู้ป่วย

๒.สร้างสวนสมุนไพรในรพ.สต.กล้วยกว้าง เพราะสมุนไพรที่ใช้สามารถหาได้ในชุมชน จึงมีแนวคิดปลูกไว้เองเพื่อใช้ประโยชน์ในการอบสมุนไพร

๓.อบรมให้ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยแก่ประชาชน มีการสอน อสม. ให้นวดเส้นพื้นฐาน และต่อยอดเรื่องการรักษาโรคต่อไป

๔.การรักษาโดยศาสตร์การแพทย์แผนไทยใน รพ.สต.กล้วยกว้างการรักษาโดยการใช้ยาสมุนไพร การนวด บำบัด อาการปวดเมื่อย ผ่อนคลายความเครียด ปวดหลัง ปวดเอวการนวดอโรม่า การทาบหม้อเกลือสำหรับสตรีหลังคลอด โดยต้องประคบติดต่อกัน ๕ วัน ค่าแนะนำต่าง ๆ การจัดสื่อความรู้ทางด้านสมุนไพร ที่มีปัญหาเรื่องเบาหวาน ความดัน ไขมันในเลือดสูงมาก ให้ศึกษาว่ามีสมุนไพรตัวใดที่บรรเทาอาการจากกลุ่มโรคกลุ่มนี้ได้ การสอนนวดแนวเส้นพื้นฐาน ให้กับ อสม. และประชาชน

การบริการเชิงรุกในชุมชน การทำงานเชิงรุกร่วมกับ อสม. อบต.และโรงพยาบาลห้วยทับทัน ในกิจกรรมการออกเยี่ยม ผู้ป่วยโรคเรื้อรังและนอนติดบ้าน เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคอัมพฤกษ์อัมพาต เป็นต้น เยี่ยมบ้านหญิงหลังคลอด ร่วมรณรงค์กับท้องถิ่นสถานการณ์ที่ต้องให้ทำการป้องกัน เช่น การใช้มะกรูด การป้องกันลูกน้ำยุงลาย

ผลลัพธ์ สถิติผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วยแพทย์แผนไทย

ปี	พ.ศ.๒๕๕๓		พ.ศ.๒๕๕๔		พ.ศ.๒๕๕๕		พ.ศ.๒๕๕๖		พ.ศ.๒๕๕๗		พ.ศ.๒๕๕๘	
การรักษา	ครั้ง	คน	ครั้ง	คน	ครั้ง	คน	ครั้ง	คน	ครั้ง	คน	ครั้ง	คน
ยาสมุนไพร	-	-	๑,๐๙๒	๖๓๐	๓,๐๘๔	๑,๙๕๕	๒,๔๖๙	๑,๗๖๖	๒,๐๓๗	๑,๕๘๔	๒,๗๐๘	๑๙,๗๘
หัตถการ (นวด ออบ ประคบ)	-	-	๕๕๔	๕๕๔	๑,๑๓๗	๑,๑๓๗	๑๘๔	๑๘๔	๔๕๘	๔๕๘	๗๑๗	๗๑๗

ในขณะที่ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วยแพทย์แผนปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ ๙๐๐ – ๑,๐๐๐ คนต่อเดือน ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานในอนาคต

สร้างการเรียนรู้ร่วมกันในการดูแลสุขภาพของประชาชนในตำบลกล้วยกว้างและข้างเคียง โดยการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยการผสมผสานระหว่างการรักษาตามวิธีการแพทย์แผนไทยควบคู่กับการรักษาด้วยวิธีแพทย์แผนโบราณ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุนไพรในการบำบัดรักษาโรคได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดอันตราย สามารถนำสมุนไพรมาดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างถูกต้อง การส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนให้ความสำคัญกับพืชผักสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชนและหันมาปลูกพืชผักสมุนไพรใช้ในครัวเรือนตนเองซึ่งเป็น

การสร้างโรงพยาบาลในครัวเรือน พืชผักต่าง ๆ ที่สะอาดปลอดภัยและมีถือว่าเป็นยาที่ช่วยดูแลสุขภาพ ผู้บริโภคที่ดีที่สุด และหนุนเสริมการสร้างตลาดโดยเป็นตัวแทนรับซื้อสมุนไพรให้กับทางโรงพยาบาลช่วย ทับทันซึ่งนอกจากชุมชนเป็นชุมชนที่ร่มรื่น มีพืชผักที่สะอาดประชาชนมีสุขภาพที่ดี ประชาชนยังมี รายได้จากการปลูกพืช

การขยายผลการดำเนินการ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกล้วยกว้าง จากการที่สร้างกระบวนการดูแลสุขภาพชุมชน โดยการผสมผสานการรักษาด้วยแพทย์แผนไทยกับแพทย์แผนโบราณเข้าด้วยกัน นำเอาภูมิปัญญาที่มีใน ชุมชนมาสร้างกระบวนการรักษาทางเลือกให้ชุมชนโดยมีการทำงานร่วมกันทั้งปราชญ์ในชุมชนที่มี ความรู้ในเรื่องสมุนไพร มีทักษะการดูแลสุขภาพต่าง ๆ เช่น หมอยาสมุนไพร หมอดำยา หมอนวด แผนโบราณ เพื่อความรู้ของบุคคลดังกล่าวปรับวิธีการรักษาสุขภาพของประชาชนในชุมชนภายใต้ ภารกิจหลัก ๕ ด้าน โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ประชาชนได้มีทักษะการดูแลสุขภาพด้วยตนเองในเบื้องต้น มีการใช้สมุนไพรที่ถูกต้องและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และมีการหนุนเสริมซึ่งกันและกันในการ ดูแลสุขภาพของชุมชนระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชน

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

๑. นางอมรรัตน์ อารีย์ ตำแหน่ง ผอ.รพ.สต.กล้วยกว้าง
๒. นายประกายสิทธิ์ ลาภูตะมะ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ
๓. นางพัทธนันท์ สิริเตชะวิรากุล ตำแหน่ง ข้าราชการลูกจ้างประจำ

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์การระบบบริการของศูนย์แพทย์แผนไทย ถ่ายทอดแนวคิด และ กิจกรรมการดำเนินงาน มีการเชื่อมโยงกันหลายแหล่งเรียนรู้ โดยกลไกที่ทำให้เชื่อมโยงกันคือคน ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในแหล่ง แก่นนำในกลุ่มเป็นสมาชิกหลายๆแหล่งเรียนรู้ทำให้เกิดเชื่อมโยงกัน ส่งผลให้ เกิดกิจกรรมงานใหม่ๆ ซึ่งกิจกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นนวัตกรรมให้แหล่งเรียนรู้ และสมาชิกมีส่วน สนับสนุนทั้งหมด ทั้งด้านกิจกรรม ด้านทักษะ ด้านวิชาการ ให้คำปรึกษาและงบประมาณในการ ดำเนินกิจกรรม แหล่งเรียนรู้สามารถรองรับผู้เข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้จำนวนไม่น้อยกว่า ๖๐ คน โดยใช้เวลาในการเรียนรู้ ในฐาน ๔๓ นาที

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. วิทยากรแนะนำตัว

๒. เรียนรู้หลักการบริหารจัดการ ๕ ด้าน

- ๒.๑ ส่งเสริม การทำเรื่องสมุนไพร สวนสมุนไพร การคั้นน้ำสมุนไพร
- ๒.๒ ป้องกัน การทำงานเชิงรุก ร่วมรณรงค์ การป้องกัน
- ๒.๓ รักษา นวด การใช้แพทย์แผนไทย
- ๒.๔ ฟันฟู ทับหม้อเหลือ การตกเลือด
- ๒.๕ คุ่มครองผู้บริโภค

๓. การสาธิต วิธีการฟื้นฟูสุขภาพโดยสมุนไพร (นวดลูกประคบ, ครอบหม้อ

เกลือ

๔. สรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นระหว่างผู้มาเรียนรู้กับวิทยากร

สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๑. แผ่นพับกระบวนการดำเนินงานศูนย์แพทย์แผนไทย รพ.สต.กล้วยกว้าง ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้น และทิศทางการทำงาน การขยายผล

๒. PPT นำเสนอพร้อมภาพประกอบการทำกิจกรรม

๓. สื่อนิทรรศการ ศูนย์แพทย์แผนไทย รพ.สต.กล้วยกว้าง

ความรู้ที่กล่าวถึง ประวัติความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ความเป็นมาของแหล่งเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๑. ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่แกนนำชุมชน

๒. นักวิชาการแต่ละตำบล

Flow chart ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใช้เวลา ๔๓ นาทีรับได้ ๖๐ คน

๕. แหล่งเรียนรู้ กลุ่มรำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) บ้านไพรพะยอม หมู่ที่ ๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ นางสาว รณกมล อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ หมู่ ๘ ตำบลกล้วยกว้าง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุ ไม่สามารถเดินได้ด้วยตนเองนอนอยู่กับเตียงต้องมีคนดูแลอยู่ประจำ รักษาด้วยวิทยาการทางการแพทย์แล้วอาการไม่ดีขึ้น ญาติพี่น้องจึงหันพึ่งพาวิถีดั้งเดิมของชุมชนคือไสยศาสตร์ โดยนางปิ่น ศรียงศ ผู้เป็นพี่สาวกับบุตรสาวได้ไปหาหมอส่ง/หมอธรรม บ้านกล้วยกว้าง (นางบุตร พงษ์สีดา) ได้ทำพิธีไล่ส่งดูอาการเจ็บป่วยพบว่าของรักษาจะมาอยู่ด้วย

ให้ไปทำการเรียกขวัญเพราะขวัญไม่อยู่กับเนื้อกับตัว ให้รับเอาของรักษานั้นแล้วจะหาย ญาติพี่น้องและตัวผู้ป่วยก็ยินดีรับให้แต่หายป่วย หลังจากนั้นได้ให้หมอทรงที่บ้านดงบัง ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์กู่ จ.ศรีสะเกษ ซึ่งคนแถบนี้มีความเชื่อว่าเป็นผู้ที่รู้เห็นในสิ่งที่มองไม่เห็น ทำพิธีเรียกขวัญให้ ทางหมอทรงก็บอกอีกว่าของรักษาจะมาอยู่ด้วยให้รับถึงจะหายป่วย หลังจากนั้นนางสำราญ ยงกุลตกลงรับที่จะรับพรว่าของรักษาจะมาอยู่ด้วยอาการเริ่มดีขึ้น ญาติพี่น้องจึงได้ไปเชิญครูบาผีฟ้า(ยายแท่น) บ้านเกาะแก้ว อ.สำโรงทาบ จ.สุรินทร์ มาประกอบพิธีกรรมรำผีฟ้าและเข้าเป็นสมาชิกของยายแท่น ในขณะที่ประกอบพิธีกรรมรำผีฟ้านางสำราญ ยงกุล ก็เกิดอาการหรือเหตุการณ์ที่เรียกว่าเจ้าเข้าก็ประกาศตนว่าตนเป็น ท้าวสังข์ทองเป็นครุบาใหญ่ไม่ขึ้นตรงกับใคร ซึ่งผลที่เกิดจากการรับเป็นครุบาผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) ส่งผลให้อาการนางสำราญ ยงกุล หายเป็นปกติเหมือนคนทั่วไป

เมื่อปี ๒๕๔๙ นายป๋อง โพธิ์งาม เกิดการเจ็บป่วยไปรักษาที่ไหนก็ไม่หายซึ่งอาการดังกล่าวมีลักษณะเดียวกันกับนางสำราญ ยงกุล ญาติพี่น้องจึงได้หาหมอลำส่งดูอาการ พบว่าของรักษาจะมาอยู่ด้วย จึงได้ให้นางสำราญ ยงกุล ทำพิธีตามแบบพิธีกรรมรำผีฟ้า หลังจากนั้นอาการเจ็บป่วยของนายป๋อง โพธิ์งาม ก็หายเป็นปกติ และเป็นลูกศิษย์หรือที่เรียกว่าลูกเมืองของนางสำราญ ยงกุลคนแรก

ปัจจุบันสมาชิกของกลุ่มรำผีฟ้า (ท้าวสังข์ทอง) มีจำนวน ๔๐-๕๐ คน ประกอบไปด้วย

บ้านไพรพะยอม จำนวน ๒๐ คน

บ้านหนองหว้า จำนวน ๔ คน

บ้านกล้วยกว้าง จำนวน ๘ คน

บ้านโนนแคน จำนวน ๑ คน

บ้านแดงน้อย จำนวน ๓ คน

บ้านบุยาว จำนวน ๒ คน

บ้านไฮเลิง ตำบลสำโรงปราสาท จำนวน ๒ คน

บ้านหนองผึ้ง ตำบลสำโรงปราสาท จำนวน ๒ คน

บ้านสำโรงปราสาท จำนวน ๓ คน

บ้านพรมสะอาด ตำบลตาคง อำเภอสังขละ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๒ คน

ในการดำเนินการของกลุ่มรำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) มีข้อปฏิบัติ และข้อห้ามของกลุ่ม

ผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขปัญห

ผู้ป่วยมีอาการที่ดีขึ้น เกิดกำลังใจในการใช้ชีวิตของผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย เกิดการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน มีการใช้กิจกรรมพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

วิธีการดำเนินการ

๑.การรำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) จะดำเนินการประกอบพิธีกรรมในช่วงก่อนเข้าพรรษา และหลังออกพรรษา จะมีข้อห้ามประกอบพิธีกรรมในเดือนห้า เดือนเจ็ด

๒. ข้อห้ามของการเป็นร่างทรงผีฟ้า คือ

๒.๑.ห้ามกินเหล้าในขณะที่ประกอบพิธีกรรม

๒.๒.ห้ามกินข้าวบ้านงานศพ ยกเว้น งานศพพระในวัด

๒.๓.ห้ามกินของเซ่นไหว้ต่าง ๆ

๒.๔.แต่งขันธ ๕ ไหว้พระทุกวัน

๓.อุปกรณ์ในการประกอบพิธีกรรม

๑.อุปกรณ์ที่ต้องเตรียม

๑.๑.เครื่องบูชาครูบาอาจารย์ประกอบไปด้วย

- ชวย ๓๒ กิ่ง -เทียน ๓๒ เล่ม-เทียนใหญ่ ๑ คู่ -แป้ง ๑ กระป๋อง
- หวี ๑ อัน -กระจก ๑ -น้ำมันมะกอก -ดาบ ๑ เล่ม
- เงินค่าครูหลวง ๒๔ บาท ค่าครูสมาชิกรใหม่ ๑๒ บาท
- เหล้า ๑ ขวด (น้ำทิพย์)- ข้าวสาร ๑ ถ้วย - ผ้าจีน ๑ ผืน - ผ้าแพรว ๑ ผืน
- มาลัยดอกจำปา - ช้าง ๑ เชือก -ม้า ๑ ตัว - ข้าวต้ม -กล้วย -ไข่ไก่ ๑ ฟอง
- เทียนดินกา ๒ คู่ -หลอดไหม ๑ หลอด - ต่างหู่ ๑ อัน - กำไล ๑ กิ่ง

๒.การจัดสถานที่ทำในที่ที่เหมาะสมฐานนิยมทำในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี

๓.ขั้นตอนการรำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) มี ๒ กรณี

๓.๑.กรณีการลงช่วงใหญ่จะทำที่บ้านของครูบาผีฟ้า(บ้านนางสำราญ ยงกุล) ทุกขึ้น ๓ ค่ำ เดือน สาม ของทุกปี โดยลูกศิษย์(ลูกเมือง)ทุกคน จะมาคารวะครูบาโดยจะมีมาลัยดอกจำปา ๔ พวง เหล้าขาว ๑ ขวดเล็ก ขวขันธ ๕ จำนวน ๕ คู่ มาคารวะและมีการเข้าทรงรำทั้งคืน รุ่งเช้าลูกเมือง นำข้าวของถวายความคารวะครูบา ครูบารดน้ำมันดีให้

๓.๒.กรณีการรำของลูกเมือง เจ้าภาพจะคารวะครูบาแจ้งประสงค์จะประกอบพิธีกรรม เพื่อให้ครูบากำหนดวันให้และแจ้งสมาชิกในกลุ่มเข้าร่วมในการประกอบพิธีกรรม ฝ่ายเจ้าภาพเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

๔.กรณีการรักษาอาการป่วย จะมีการรำส่งเกลือกไขส่งอาการของผู้ป่วยว่าจะมีอาการดีขึ้นหรือไม่

๕.ดนตรีที่ใช้ มีแคนเป็นเครื่องดนตรี

๖.การร่วมพิธีของชุมชน ห้ามกินเหล้าเข้ามาใกล้พิธีกรรมเด็ดขาด ห้ามเข้ามาดบมือข้างๆการประกอบพิธีกรรม

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานในอนาคต

จากการที่ตำบลกล้วยกว้างมีการดูแลสุขภาพประชาชนในชุมชนโดยการนำวิถีทางความเชื่อโบราณที่มีมาตั้งแต่ในอดีต การรำผีฟ้าเป็นวิธีการรักษาสุขภาพโดยชุมชนประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นความเชื่อและเป็นวิธีการดูแลสุขภาพโดยชุมชนที่ สร้างการเรียนรู้ให้ชุมชนมีความเข้าใจอย่างแท้จริงถึงกระบวนการประกอบพิธีกรรม ให้ชุมชนมองเห็นความประพฤติด้อยปฏิบัติที่ดีต่อสุขภาพของชุมชนหรือผู้ป่วยที่แฝงด้วยข้อปฏิบัติ การไม่ทานของเซ่นไหว้ การไม่ทานข้าวบ้านงานศพอาจเนื่องจากเป็นงานที่มีการปรุงแต่งอาหารที่เร่งรีบอาจไม่สะอาดต่อผู้บริโภคหรือผู้ป่วย ส่งเสริมให้มีการบรรจุประวัติความเป็นในศูนย์วัฒนธรรมฯ

การขยายผลการดำเนินการ

กลุ่มรำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) แม้เป็นการรักษาสุขภาพด้วยความเชื่อเฉพาะกลุ่มคนที่มีการนับถือแต่บุคคลที่เป็นผีฟ้ามีการทำงานเชื่อมต่อกับชุมชนในแง่เป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเคารพ เป็นที่ปรึกษาของชุมชนในหลายด้านในการพัฒนาชุมชน เป็นผู้สืบทอดจารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีของชุมชน กลุ่มรำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง)จึงมีความสำคัญในหลาย ๆ ด้านของชุมชน ทั้งด้านสังคม การเมือง

การปกครอง สุขภาพ ซึ่งนางสำราญ ยงกุล เป็นทั้งผู้นำกลุ่มสตรีฐานะ ผู้นำจิตวิญญาณชุมชน(เฒ่าจ๊า) เป็นนักรักษาประเพณีท้องถิ่น ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อบ้านไพรพะยอมอย่างยิ่ง

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

วิทยาการประจำแหล่งเรียนรู้

๑. นางสำราญ ยงกุล ครูบาผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง)
๒. นางสำราญ ยอดสิมมา รองครูบา(ท้าวโสวัตร)
- ๓.นางบัวศรี แก้วยอดลา รองครูบา(ท้าวน้อยๆ)
- ๔.นายปลิว กองแก้ว (ท้าวคำแก้ว)

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

๑. ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีแบบดั้งเดิม
๒. สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
๓. เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นตำบลกล้วยกว้าง
๔. เพื่อเผยแพร่และอนุรักษ์ให้คงอยู่และสืบทอดอย่างยาวนานเพื่อเรียนรู้การบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มรำผีฟ้า

กิจกรรมการเรียนรู้

- ๑.ประวัติความเป็นมา
- ๒.การรักษาสุขภาพโดยความเชื่อของชุมชน
- ๓.การมีส่วนร่วมของชุมชนกับกลุ่มรำผีฟ้า
- ๔.สรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้มาเรียนรู้กับวิทยาการ

Flow chart ออกแบบกระบวนการเรียนรู้เวลา ๓๘ นาทีที่รับได้ ๓๐ คน

สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๑. แผ่นพับความเป็นมาของรำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน
วัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้น และทิศทางการทำงาน การขยายผล

๒. PPT นำเสนอพร้อมภาพประกอบการทำกิจกรรม

๓. สื่อนิทรรศการ รำผีฟ้า(ท้าวสังข์ทอง) ประวัติความเป็นมาและ
วัตถุประสงค์ของแหล่งเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๑. ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่แกนนำชุมชน

๒. นักวิชาการแต่ละตำบล

ลำพญา

๖. แหล่ง หมู่บ้านพอกหนองแซ่ จัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (ขยะ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

บ้านหนองแซ่ มีจำนวนประชากรทั้งหมด คน มีจำนวนครัวเรือน ครัวเรือน วิถีชีวิตของ คนบ้านหนองแซ่มีการเปลี่ยนแปลงตามวิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจ มีการนำใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้น ในด้านสิ่งแวดล้อมของบ้านหนองแซ่ ครัวเรือนแต่ละครัวเรือนมีการจัดการสภาพแวดล้อมของครัวเรือนของตนเองเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว แต่ก็มีหลายครัวเรือนที่ไม่มีการจัดการสภาพสิ่งแวดล้อมของครัวเรือนตนเอง ประกอบกับการที่ มีการใช้ บริการรถพุ่มพวงมากขึ้น มีการใช้บริการจากร้านค้าชุมชน ทำให้เกิดการเปรียบเทียบในชุมชนขึ้นคือ บางครัวเรือนมีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมของตนเองได้เป็นอย่างดี แต่บางครัวเรือนก็ไม่สนใจในการ จัดการความสะอาดของครัวเรือนของตน ตามถนนหนทางมีเศษขยะ ถูพลาสติก มูลสัตว์ที่ปล่อยทิ้งไว้ แม้ว่าเป็จำนวนน้อยแต่เป็นภาพที่ไม่น่ามอง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เกิดบุคคลต้นแบบจิตอาสาคือ นายลิตร จันทรธรรม ซึ่งมีพฤติกรรมที่พบ เห็นคือ ตอนเช้าจะทำความสะอาดหน้าบ้านของตนเองเป็นประจำ นายลิตร จันทรธรรม อดีต ส.อบต. เคยได้ไปศึกษาดูงานชุมชนที่มีการจัดการดูแลเรื่องขยะชุมชนอยู่บ้านสระบัว จังหวัดร้อยเอ็ด ทุก ครัวเรือนในชุมชนยามเช้ามีกิจกรรมร่วมกันคือการจัดการความสะอาดครัวเรือนของตนและหน้าบ้าน ของตนเองเมื่อทุกครัวเรือนในชุมชนดูแลความสะอาดร่วมกันส่งผลให้ชุมชนน่าอยู่มีความสะอาด จึงมอง ว่าถ้าหน้าของตนเองสะอาดแต่บ้านข้างๆไม่สะอาดก็ไม่น่ามองเช่นเคย เมื่อทำความสะอาดหน้าบ้านตนเอง แล้วก็ทำความสะอาดหน้าบ้านบุคคลอื่นไปด้วยตามถนนในชุมชนเหนื่อยก็พักพฤติกรรมดังกล่าวทำให้ พบเห็นเป็นประจำ ส่งผลให้นายลิตร จันทรธรรม ได้รับเกียรติบัตรจากองค์การบริหารส่วนตำบลกล้วย กว้างบุคคลต้นแบบ และในปี ๒๕๕๗ โดยการนำของนายวิไล เทว ผู้ใหญ่บ้าน ได้นำเอาพฤติกรรม ต้นแบบของจิตอาสา นำเอาความรู้จากที่ได้รับมาจากทางราชการในเรื่องการดูแลชุมชนด้วยชุมชนเอง มาประยุกต์ใช้ในชุมชนโดยการประชาสัมพันธ์ทำงานบริการสาธารณะร่วมกันในชุมชนเดือนละ ๑ ครั้ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประชากรในชุมชนป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ๑ ราย ด้วยชุมชนมีสภาพที่ มีต้นไม้ในชุมชนเยอะ มีสวนกล้วย สวนผักต่าง มีการคอกสัตว์ในชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งที่อยู่ ของยุ่งลาย ทีม อสม. รพ.สต.กล้วยกว้าง อบต.กล้วยกว้าง จึงเข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนในการฉีดพ่น ยุ่งลาย กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุ่งลาย ตัดแต่งกิ่งไม้ตามถนนหนทาง และได้รับการสนับสนุนจากกองทุน หลักระกันสุขภาพ (สปสช.) ในการทำโครงการปลูกผักปลอดสาร นำบ้านน่ามอง จำนวนงบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท หลังจากนั้นจึงมีการประชุมประชาคมหมู่บ้านวาระเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน อย่างจริงจังนอกจากการดูแลสภาพแวดล้อมทั่วไปแล้ว ขยะในครัวเรือน ขยะตามถนนหนทางเป็นวาระ ที่ชุมชนนำมาสร้างข้อตกลงด้วยโดยมีการสร้างความเข้าใจในการจัดการขยะร่วมกัน คือ การแยกขยะ และการนำใช้ประโยชน์จากขยะให้ได้มากที่สุด ๑. ขยะอันตราย ๒. ขยะรีไซเคิล ๓. ขยะครัวเรือน ชุมชนจึงมีการตั้งข้อตกลงร่วมกันทุกอาทิตย์จะมีความสะอาดครัวเรือนและชุมชนร่วมกัน ในปี ๒๕๕๘ เกิดจิตอาสาชุมชนขึ้นอีก คือนายสมุน เทว กรรมการผู้สูงอายุ ส่งผลให้บ้านหนองแซ่ได้รับ รางวัลหมู่บ้านดีเด่นจากอำเภอห้วยทับทัน (บ้านสวยเมืองสุข)

ในปี ๒๕๕๙ เกิดจิตอาสาเพิ่มขึ้นอีก ๕ คน คือ

ผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขปัญหา

บ้านหนองแซ่เป็นหมู่บ้านที่ดูแลขยะโดยไม่มีถังขยะ ภาวะโรคภัยไข้เจ็บน้อยลง เป็นหมู่บ้านที่ ร่มรื่น ชุมชนที่สะอาดน่าอยู่ เป็นชุมชนที่มีความสามัคคีในชุมชน มีระบบการเื้อเพื่อในชุมชน

วิธีการดำเนินการ

๑.การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นของชุมชน ในการที่จะเข้าร่วมในการจัดการขยะของครัวเรือนของชุมชนด้วยตนเองด้วยชุมชนเอง

๒.ตั้งกฎกติกาการดูแลชุมชนร่วมกัน

๓.ทำความสะอาดร่วมกันทุกวันอาทิตย์ กรณีที่สมาชิกในครัวเรือนใดไม่สามารถมาร่วมกับชุมชนในการทำทำความสะอาดชุมชน ชุมชนไม่มีการตั้งกฎ กติกาบังคับ แต่ชุมชนจะแสดงให้เห็นถึงจิตสำนึกของชาวบ้านที่อยากช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนด้วยใจอย่างแท้จริง โดยการส่งบริการน้ำ ขนมน้ำดื่มขากำลังต่างๆ บริการคนที่ทำงานเพื่อชุมชนอย่างหนักแทน โดยที่การกระทำเช่นนี้ไม่มีการบังคับจากชุมชนแต่อย่างใด

๔.แต่ละครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ คือ

๔.๑.ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่ ขวดสารเคมีต่าง ๆ เก็บรวบรวมไว้ส่งบ้านผู้นำแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลกล้วยกว้างจะให้บริการนำเก็บส่งเทศบาลเมืองศรีสะเกษเพื่อกำจัดขยะมีพิษต่อไป

๔.๒.ขยะรีไซเคิล เช่น ถุงพลาสติกล้างทำความสะอาดแล้วที่ใช้ได้ก็นำกลับมาใช้ใหม่ บางอย่างที่ใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้นำไปใช้ บางอย่างที่สามารถนำค่าก็เก็บไว้ขายให้พ่อค้ารับซื้อของเก่า

๔.๓.ขยะในครัวเรือน เช่น เศษของใช้ในครัวเรือน อาหารการกินที่เหลือใช้ทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักใช้ในแปลงเกษตร

๔.๔.ขยะธรรมชาติ เช่น เศษใบไม้ กิ่งไม้ บางส่วนใช้ทำฟืนในการหุงต้ม บางส่วนใช้เป็นปุ๋ยในคอกสัตว์

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานอนาคต

จัดตั้งธนาคารขยะของชุมชนดำเนินการรับซื้อขยะของชุมชน จัดสวัสดิการขยะแก่ชุมชนนักเรียน และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

การขยายผลการดำเนินการ

ดำเนินการต่อยอดการจัดการขยะในชุมชนและพัฒนากิจการกำจัดขยะในชุมชนมากขึ้นสู่ชุมชนข้างเคียง สร้างเครือข่ายธนาคารขยะในระดับตำบล

ส่วนที่ ๒ กระบวนการเรียนรู้

ชื่อวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

๑.นายวิไล เทวา ผู้ใหญ่บ้าน

๒.นายลิตร จันทรธรรม กรรมการผู้สูงอายุ

๓.นายจำรัส จังอินทร์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

วัตถุประสงค์การจัดการขยะของชุมชนบ้านพอกหนองแซ่

-เพื่อการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในชุมชนคัดแยกขยะที่ต้นทาง สร้างกลไกการเรียกคืนขยะมูลฝอย เพื่อการลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องนำไปฝังกลบ หรือการทิ้งไม่เป็นที่

-เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ ลดการกำจัดขยะและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลมาจากการมีขยะที่มีพิษ และสิ่งปฏิกูล

-เพื่อรณรงค์ และการขยายผลสู่การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมถิ่นเกิดและบูรณาการความร่วมมือในการจัดการขยะสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น สอดคล้องหลักการของ ชุมชนน่าอยู่ น่านมอง

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แนะนำวิทยากร

๒. แนวคิด / ประวัติความเป็นมา

๓. วิธีการจัดการขยะด้วยชุมชน

- จิตอาสา
- รับผิดชอบหน้าบ้านของตนเอง

๔. การดูแลสิ่งแวดล้อมด้วยขยะ

- คณะกรรมการหมู่บ้าน

๕. สรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานระหว่างผู้มาเรียนรู้กับวิทยากร

Flow chart ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใช้เวลา ๓๘ นาทีรับได้ ๖๐ คน

สื่อ,อุปกรณ์การเรียนรู้

๑. แผ่นพับกระบวนการดำเนินงาน ขั้นตอน วัตถุประสงค์ ผลที่เกิด และทิศทางการทำงาน การขยายผล

๒. สถานที่จริง

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างการเรียนรู้

๑. ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ แกนนำชุมชน

๒. นักวิชาการแต่ละตำบล